

Pædagogisk læreplan for Skovbørnehaven Alfely 2020/2021

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Indholdsfortegnelse

Forord.....	3
Velkommen til Alfely.....	4
Hvem er vi?.....	4
Alfelys profil.....	5

Det pædagogiske grundlag

Rudolf Steiner pædagogikken.....	6
Det lille barn, børnesyn.....	6
Dannelse og børneperspektiv.....	7
Læringsmiljø.....	8
Leg.....	9
Læring.....	10
Børnefællesskaber.....	11
Udsatte børn.....	11
Forældresamarbejde.....	12
Overgang til børnehave.....	13
Overgang fra børnehave til skole.....	13
Inddragelse af lokalsamfundet.....	14

De seks Læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling.....	15
Social udvikling.....	16
Kommunikation og sprog.....	17
Krop, sanser og bevægelse.....	19
Natur, udeliv og science.....	21
Kultur, æstetik og fællesskab.....	24

Evaluerings.....	25
------------------	----

Bilag 1, stuetjekskema.....	26
-----------------------------	----

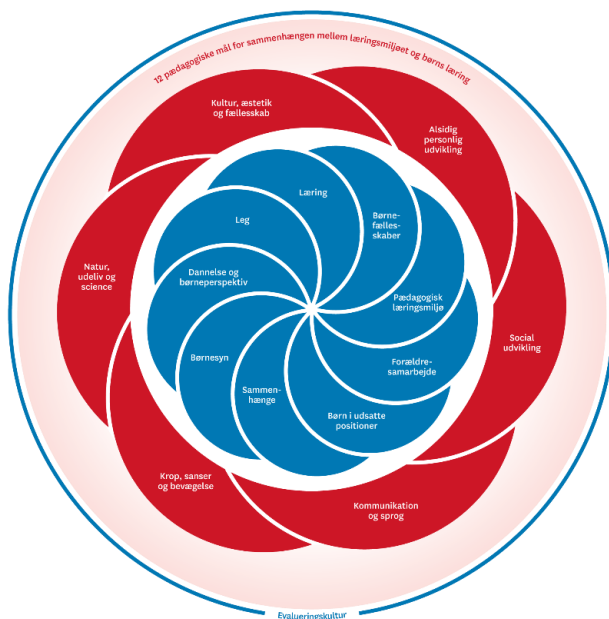
Forord

De pædagogiske lærerplaner for den Steiner inspirerede Skovbørnehave Alfely, som beskrives på de kommende sider er udarbejdet ud fra den ny styrkede pædagogiske læreplan.

Loven siger at:

- Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.
- Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse samt bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.
- Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.
- Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.
- Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud.
- Dagtilbud skal endvidere i samarbejde med forældre og skole sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Dagtilbudslovens § 7

Skovbørnehaven Alfely

En Oase for børn

s. 3

Velkommen til Alfely

Skovbørnehaven Alfely er en lille privat Rudolf Steiner inspireret skovbørnehave med plads til 22 børn.

Vi bor i en tidligere spejderhytte, som er blevet renoveret. Vi ligger naturskønt bag træerne, med Vestskoven som baghave og Albertslund rideskole som nabo.

Børnehaven åbnede på initiativ fra en gruppe forældre i 2012, som så muligheder i at istandsætte det lille hus og skabe en lille unik skovbørnehave, hvor trivsel, nærvær, omsorg, rytme, leg, natur og genkendelighed er i højsædet.

Hvem er vi?

Skovbørnehaven Alfely

Gl. Landevej 22

2620 Albertslund

Alfely er en privat daginstitution, oprettet under Dagtilbudsloven § 20.

En privat daginstitution er en selvstændig juridisk enhed, der ledes af en bestyrelse, og drives på grundlag af vedtægter, udarbejdet af bestyrelsen og forældre.

Bestyrelsen har altså det overordnede ansvar, både juridisk og økonomisk.

I Alfely betyder det, at bestyrelsen varetager den overordnede ledelse og den pædagogiske leder varetager dagligdagen med ansvar overfor bestyrelsen.

Bestyrelsen ansætter den pædagogiske leder, og den pædagogiske leder ansætter personalet i samråd med bestyrelsen.

Kommunen har tilsynspligt, dvs. selvom bestyrelsen er arbejdsgiver, så er det stadig kommunens pligt at føre tilsyn således, at de kan sikre udviklingen og trivslen for børnene i vores tilbud.

Alfely er forpligtet til at arbejde ud fra Albertslund kommunes udviklingsstrategi for dagtilbud 2016-2022, samt kravsspecifikationerne fra Albertslund kommune.

Alfelys profil

Som privat Steiner inspireret Skovbørnehave er vi et alternativt tilbud, hvor natur og udeliv er i fokus.

Vi arbejder ud fra det livsgrundsyn, at ethvert menneske er en unik person med forskellige potentialer for udvikling, læring og dannelse. Vi sætter fokus på en positiv relationspædagogik og ser barnets udvikling i et helhedsperspektiv.

Et vigtigt aspekt i Rudolf Steiners impuls er opfattelsen af, at barnet er født med en indre kerne. Den voksne, som arbejder pædagogisk ud fra den impuls, forholder sig til barnet ud fra den forståelse. Den indre kerne skal næres, så barnet udvikler sig til et unikt menneske, der kender og tror på sig selv og sin mulighed for at virke i verden, alene og i fællesskab med andre.

De voksnes rolle er at skabe struktur og rammer inden for hvilke en mangfoldighed af sans- og læreprocesser kan finde sted.

Livet gribes, vi lever i nuet. Børnene fordybes i leg og aktiviteter. At leve med naturen og årstidernes skiften bringer læringen til os via krop og sanser.

Man må gribe før man kan begribe!

Naturen virker direkte på vores sanser. Vi hører, ser, føler, lugter, fornemmer og aner noget.

Naturen er et modspil til forskningen og det rationelle. Det at sanse, føle og fornemme bliver ofte overset og vi kommer i ubalance med os selv.

Naturen er med til at gøre os til **hele mennesker**.

Oplevelser og læring gennem alle sansekanaler er vigtigt for børns udvikling af kropsfornemmelse, tilstedeværelse i dagligdagen og kognitive formåen.

I vores elektroniske hverdag er det af allerstørste betydning, at vi ikke slipper forbindelsen til naturen.

I bogstavelig forstand handler det om at bevare jordforbindelsen.

Børnene får kendskab til den forunderlige natur, som er lige uden for døren. Børnene oplever naturen i al slags vejr året rundt. De får viden, forståelse og respekt for naturen, som de færdes i dagligt med voksne, som har stor indsigt, viden og kærlighed til naturen.

Rudolf Steiner pædagogikken

Rudolf Steiner (1861 - 1925), videnskabsmand og filosof født i Østrig, har givet de grundlæggende impulser til Rudolf Steiner pædagogik eller Waldorfpædagogik, som det også kaldes særligt i andre lande.

Rudolf Steiner havde et akademisk udgangspunkt i naturvidenskab og erkendelsesteori. Derudover havde han en evne til at fornemme og beskrive oversanselige fænomener, som førte til et virke som åndsforsker. Han udgav ca. 20 bøger og over 6000 foredrag, hvor han beskrev mennesket, naturen og verden, som udover det, som kan undersøges naturvidenskabeligt, også har et åndeligt indhold. Han gav anvisninger til, hvordan andre gennem meditation og skoling kan nå til samme åndsvidenskabelige erkendelser.

I 1907 skitserer Rudolf Steiner for første gang sine tanker om, hvordan barnet skal opdrages ud fra et spirituelt menneskebillede. Dette menneskebillede beskriver mennesket som en fysisk eksistens, der er en materiel manifestation af nogle åndelige kvaliteter, som virker skabende ind i det fysiske, og kun kan erkendes eller skues åndeligt. Rudolf Steiner beskriver, at der i alle mennesker er noget individuelt åndeligt, som har en eksistens gennem flere liv (reinkarnation). Og at hvert menneske har en overordnet udviklingsvej (karma), som virker som en rød tråd gennem hele livet. Dette spirituelle menneskebillede danner udgangspunkt for Rudolf Steiners pædagogik.

Rudolf Steiners tanker er blevet grebet af forældre og af praktikere, som har forsøgt sig med at udfolde pædagogikken i en hverdag med mange små børn. Gennem denne praksis er der opstået en pædagogisk tradition og faglighed, som ligger til grund for uddannelse af Rudolf Steiner pædagoger og for hverdagen i et Rudolf Steiner dagtilbud som børnehaven, vuggestue, dagpleje og børnehus.

Det lille barn, børnesyn

I Rudolf Steiner pædagogikken ses det lille barn som stærkt sansende, nysgerrigt og fantasifuldt. Ethvert barn skal behandles som et unikt individ, der udvikler sig i sit eget tempo, således at barnets individuelle indre folder sig ud gennem opvæksten. Pædagogikken bygger på den iagttagelse, at barnet frem til 7-årsalderen lærer gennem efterligning. De voksnes opgave er derfor at være efterlignelsesværdige i alt, hvad de gør. Voksne skal tilstræbe at være autentiske og engagerede, ikke blot i kontakten til børnene, men også i deres forhold til ting og handlinger.

Vi lægger vægt på, at barnet er i en dannelsesproces, som vi skal have respekt for, når vi skaber rammerne omkring det. Barnet vil og kan selv række ud efter verden. Det lærer gennem sine sanser, hvor det smager, lugter, lytter, mærker og føler på sine omgivelser, og får derved en inderlig erfaring med alt omkring sig. Barnet øver sig i

Skovbørnehaven Alfely

En Oase for børn

s. 6

alle vågne timer på at lære at mestre bevægelse, sprog og tænkning, som danner grundlag for al senere læring.

Barnet har brug for at være i et stimulerende miljø, formet af indsigtsfulde voksne mennesker, der bestræber sig på at være værdifulde og tydelige forbilleder. Derfor tilstræber vi at forme børnehavens pædagogiske praksis på en sådan måde, at barnet oplever at blive inviteret ind i et anerkendende og omsorgsfuldt miljø, fyldt med impulser til udvikling og læring. Det skal vække barnets lyst til at udforske bevægelse på alle niveauer, til at afprøve og udvikle sit sprog, og til at lære sig at skabe indre billeder og forestillinger.

Dannelse og børneperspektiv

Før barnet kan begynde at lære, skal det opleve nærvær og kontakt med voksne, som det har tillid til. Barnet har brug for at mærke de voksnes interesse og at de voksne lytter og indlever sig i dets behov. Når barnet har fået en tilknytning til de voksne og kan finde ro inde i sig selv, er det klar til at deltage i et fællesskab og lære nyt. Den tilknytning kan skabes, når vi er til stede som autentiske, tydelige mennesker, der er parate til at bruge, udtrykke og udvikle sig selv.

Social dannelse sker gennem vores samværskultur, som alle deltager i og har betydning for fællesskabet. I garderoben og ved måltider lærer børnene at tage hensyn og vente på hinanden. I sanglege lærer barnet både at være i centrum, og at lade andre være midtpunkt. I børnenes frie leg oplever de at skabe i fællesskab, og at der i fællesskabet er plads til den enkelte. Gennem venskaber og konflikter lærer børnene sig selv og de andre at kende, samt at sætte grænser og samarbejde.

Kulturel dannelse sker gennem den måde hverdagslivet formes på og gennem de ting, handlinger og holdninger, som barnet omgives af. Vi lægger vægt på, at børnene er i en smuk æstetisk ramme.

Rim og remser, sange, eventyrfortælling og årstidsfester bringer kulturelt indhold ind i hverdagen med glæde og fantasi. Desuden lægger vi vægt på, at børnene lærer at holde af, får kendskab til og føle respekt for naturen.

Moralsk dannelse sker i den daglige omgang med hinanden. Vi forventer, at alle behandler hinanden og tingene omkring os respektfuldt. Vi viser børnene, at der findes værdier, som det er værd at værne om. Børnene hører hver dag fortællinger, som inspirerer til at forstå verdens mangfoldighed og viser veje til at handle i livet. Social, kulturel og moralsk dannelse handler om at lære respekt for sig selv, andre og sine omgivelser. Det ser vi som grundlæggende for at kunne agere som individ i et demokratisk samfund.

Læringsmiljø

Når barnet føler sig tryk, vil det åbne sig for nye indtryk og have lyst til at lege og lære. Et sundt og stimulerende læringsmiljø er karakteriseret ved, at barnet oplever nærvær, ro og varme, begejstring og glæde.

Barnet har brug for en overskuelig hverdag, som det kan orientere sig i.

I Alfely er hele dagen formet i en fast rytme, som veksler mellem voksenstyrede fælles aktiviteter og fri leg. Ugen forløber i en struktur, som gør dagene genkendelige for børnene.

Årstiderne markeres med bestemte aktiviteter, fester, pynt og farver. Målet med strukturen er at give barnet mulighed for at opleve verden omkring sig som genkendelig og meningsfuld.

Barnet lærer gennem alt, hvad det møder, derfor skaber vi omgivelser og handlinger omkring barnet, som understøtter dets sanselige, kognitive, sproglige, emotionelle og sociale udvikling.

Barnet stimuleres sanseligt og kognitivt ved at være i omgivelser, der er harmoniske og ved at møde materialer af god kvalitet, typisk naturmaterialer, som dufter, smager og føles forskelligt. I fælles aktiviteter som eventyrfortælling og sangleg stimuleres barnets forestillingsevne og indre billeddannelse. Arbejdet frem til årstidsfester giver barnet sanselige erfaringer med og begreber for, f.eks. ”høst”, når det er med til at høste korn, kværne mel, bage brød eller kerne smør, som på festdagen indtages i fællesskab. De fysiske aktiviteter understøttes af sange, rim og remser, som giver ord og begreber på f.eks. ”høst”.

Barnet stimuleres emotionelt ved at lege med andre børn og ved samvær med pædagogerne. Det får mulighed for at udvikle empati og medfølelse, når det oplever, hvordan alle hjælper hinanden, venter på hinanden og accepterer hinandens forskelligheder. Barnets tætte relationer til pædagogerne udvikles gennem fælles aktiviteter.

Endelig stimuleres barnet socialt, gennem fællesskabet med de andre børn, såvel i voksenstyrede aktiviteter som i fælles leg.

Leg

Legen er barndommens sprog og barnets vigtigste kilde til læring. Vi lægger stor vægt på legen, den prioriteres højt, da legen er en vigtig forudsætning for udvikling, trivsel og social læring.

Den fantasifulde leg skabes ud fra det, der er for hånden i kombination med oplevelser, barnet har haft. I legen udlever barnet det, som det møder og oplever omkring sig ved at efterligne og afprøve.

I legen bearbejdes følelser og oplevelser, der har gjort indtryk. Barnet vil gennem legen integrere og fordøje sine indtryk. I legen tilegner barnet sig nye færdigheder. Det efterligner først og fremmest far, mor og søskende i de mange rollelege, men også andre mennesker i dets nærhed efterlignes. Igennem legen får barnet efterhånden hold på sin egen identitet. Nye færdigheder integreres i legen, hvor de gentages igen og igen. Lege er at lære. Det er blandt andet gennem legen, barnet socialiseres, indgår i forskellige fællesskaber og udvikler venskaber.

I en legeproces står barnet som et naturligt centrum, og legen kan forsætte i en uendelighed. Det ses ofte at legen flytter rundt i rummet/haven, den ændrer og udvikler sig og flere og flere ting indgår i legen. Den er i konstant udvikling uden et bestemt mål. I legens fordybelse og i den evige forvandling ligger spiren til koncentrationsevne, som de skal bruge resten af livet.

Selvforglemmelse og fordybelse såvel i leg som i andre aktiviteter er vigtigt at respektere. I barndommen skal der gennemleves så uendelig mange læreprocesser, for at vi kan leve et rigt, nuanceret, ansvarligt og medmenneskeligt voksenliv.

Jo simple barnets legetøj er, jo bedre kan det udvikle sin fantasi; dukken skal både kunne være glad og ked af det, klodserne skal både kunne bruges til at bygge et slot og være indhegning omkring bondegårdsdyr. I legen øver barnet sig hele tiden. Og i legen bearbejder barnet sine oplevelser og erfarer, at det er muligt at bruge sin fantasi og sammen med andre børn skabe et fælles univers, hvis rammer alle må indordne sig under og bidrage til. I den frie leg kan børnene lege alene eller med hinanden. Det vigtige er, at fantasien udfoldes og roller og begreber prøves af. Det bidrager til at skabe en social fleksibilitet i barnets indre. Den frie leg danner derfor udgangspunkt for barnets individuelle, sociale og demokratiske dannelse.

Vi lægger vægt på, at der er god tid til at lege både i haven og i skoven.

Pædagogernes praktiske og fælles pædagogiske aktiviteter bidrager til, at børnene får fælles legereferencer som de kan spejle og forvandle i legen. Det gør det lettere for dem at finde sammen om fælles leg.

Læring

I vores pædagogik lægger vi vægt på, at barnet lærer at være og færdes i verden som sig selv. Det lærer barnet først og fremmest gennem leg og ved at blive mødt af tydelige, nære og omsorgsfulde pædagoger, som det kan efterligne. Derfor skal pædagogen være et forbillede i alt, hvad han eller hun gør fra modtagelsen af forældre og barn om morgenen til oprydning i hus og have om eftermiddagen og farvel og tak for dagen. I Alfely er hele dagen væsentlige læreprocesser for børnene. Barnet vil gennem sin tid i børnehaven lære at blive selvhjulpen ved f.eks. af- og påklædning og deltagelse i praktiske gøremål. Det vil udvikle sin grov- og finmotorik gennem alle dagens aktiviteter.

Forudsætningen for at det unge og voksne menneske kan tænke og agere kreativt og innovativt er, at det som barn stimuleres til at udvikle en rig indre billedverden. I en verden, hvor billedmedier fylder meget, møder barnet konstant færdige ydre billeder, som ikke stimulerer dets egen indre billeddannende aktivitet. Vi forsøger, særligt gennem fortælling og eventyr, at vise arketyperiske kvaliteter, som kan inspirere børnene til at bruge deres fantasi og danne deres egne billeder. Ligesom børnene, uanset køn, deltager på lige fod i alle aktiviteter, og alle prøver rollerne som prinsesse, ridder eller heks.

Vi søger at udvikle barnets følelsesliv ved at understøtte det i at lytte til og udtrykke sig selv. Barnet udvikler sit sprog gennem samtale og fortælling, fri leg, sange, rim og remser. Barnet udvikler sine fysiske kompetencer gennem daglige gøremål som at tegne og male, feje, skrælle gulerødder, slæbe brænde. Op til årstidsfesterne deltager barnet i forberedelserne, hvor der f.eks. til påskefesten skal males æg og til lanternefesten skal laves lanterner. Barnet lærer ved at prøve, fejle og prøve igen, indtil det lykkes. Vi skal støtte og opmuntre barnet i at komme igennem processen, ved at øve tålmodighed, ihærdighed og fordybelse.

Børnefællesskaber

Det er eksistentielt vigtigt, at barnet føler sig som en del af et fællesskab. Fra fødslen sker tilknytningen til forældrene og den nære familie. Når barnet begynder i børnehaven, skal det føle sig som en del af fællesskabet dér. Basis herfor er, at barnet føler tryghed ved pædagogerne og at det føler sig set og anerkendt, som den det er. Børnenes fællesskab udvikles gennem leg, fælles aktiviteter og en oplevelse af at være i og bidrage til fællesskabet. I legen lærer børnene deres egne grænser og behov at kende, de afprøver forskellige roller og lærer af hinanden. Igennem aktiviteter som sangleg, teater og årstidsfester får børnene en fælles fortælling, som bidrager til oplevelsen af at være del af fællesskabet. Gennem disse aktiviteter lærer børnene desuden som gruppe at vente og at lytte til og lade sig inspirere af hinanden og pædagogerne. Alle hverdagens gentagne aktiviteter som måltider, af- og påklædning og ture ud af huset er med til at styrke oplevelsen af at være en gruppe, der venter på og tager hensyn til hinanden.

Vores opgave er at sikre, at alle børn er en del af fællesskabet og at være opmærksom på, at det er muligt at tage del på forskellige måder. Der vil i mange børnegrupper være børn med særlige udfordringer og behov, det kan styrke de andre børns kompetencer i forhold til at rumme forskellighed.

I børnehaven er der mange sociale fællesskaber:

Den store gruppe.

Fællesskaber i legene/aktiviteterne.

Fællesskaber på tværs af køn og alder.

Opdelingen i aldersgrupper.

Børnene lærer at begå sig og agere i forskellige gruppesammensætninger og fællesskaber.

Børnene skal lære at træde ind i fællesskaberne og byde andre velkommen ind.

Udsatte børn

I Alfely er det vigtigt, at vi kan rumme udsatte børn, samt at de udvikler sig optimalt. Børn kan være fysisk, følelsesmæssigt og socialt udsatte. Nogle børn har et handicap, andre mangler omsorg og stimulation eller ro og overskuelighed. Nogle børn savner tydelige voksne, som tør vise vejen og skabe rammer omkring barnets dagligdag. En forudsætning for at få øje på det udsatte barn er, at vi hver dag ser og forholder os individuelt til hvert enkelt barn. Gennem de daglige aktiviteter og fællesskaber kan vi iagttage, hvornår og hvordan det enkelte barn er udfordret og tilgodese barnets behov ved at tilpasse dagens aktiviteter. Måske har det udsatte barn behov for at sidde ved siden af en voksen ved måltidet eller brug for at blive ledt ind i legen med en voksens hjælp eller at have sin egen dagsorden i den fælles dagsorden.

Barnets leg afspejler det, som har gjort indtryk og lever i barnets følelsesliv. Derfor kan vi ved at iagttage barnets leg se, hvad det er optaget af, og om det er fastlåst i noget, som det skal have hjælp til. Det kan være det meget urolige barn som har brug for at være med til at flække og stable brænde eller tænde bål, mens det utrygge barn kan støttes ved, at vi skaber overskuelige rammer med en-til-en kontakt, det kan være omkring praktiske opgaver, hvor barnet i begyndelsen hjælper en voksen og senere kan gøre tingene med et andet barn.

Det er vigtigt at have ekstra tæt tilknytningen mellem det udsatte barn og en voksen. Den tryghed det skaber danner grundlag for, at barnet senere kan åbne sig mod flere relationer. Her er samarbejde med forældrene særligt vigtigt, når det udsatte barns udvikling skal understøttes. Derfor har vi ofte udvidet forældresamarbejde, vi inddrager dem og lytter til deres erfaringer og ideer i forhold til barnets udfordringer. Vi laver fælles handleplaner, for at styrke barnets optimale udvikling.

På personalemøder, hvor vi evaluerer vores pædagogiske praksis, inddrager vi både vores egne og forældres observationer af barnet. Hvis der er tale om mere vedvarende udfordringer, så vil fagfolk såsom psykologer, sprogkonsulenter, sundhedsplejen eller andre, f.eks. læger og terapeuter blive involveret.

Forældresamarbejde

I Alfely er det vigtigt for os, at barnet oplever, at der er sammenhæng mellem familien hjemme og fællesskabet i børnehaven.

Barnet skal opleve, at de voksne gensidigt respekterer og viser imødekommenhed i forhold til hinanden. Vi er som privat Steiner inspireret Skovbørnehaven et alternativt tilbud, hvor natur og udeliv er i fokus.

I Alfely hjælper forældre til med at vedligeholde hus og have på arbejdsdage, ligesom de deltager til flere af vores årstidsfester. Her møder forældrene ikke blot personalet, men også hinanden og børnehavens øvrige børn, så de kommer tættere på de mennesker og oplevelser, der er vigtige i deres barns hverdag. Disse arrangementer bidrager til at barnet oplever sammenhæng mellem familie og børnehaven, og at forældrene føler medansvar for stedet.

Forældresamarbejdet sker også i bestyrelsesarbejdet, til støtteforeningsmøder på forældremøder og ved individuelle samtaler. Vi er åbne for at orientere om pædagogikken og drøfte den pædagogiske praksis. Vi beskriver vores pædagogik og mål i vores månedlige nyhedsbreve.

I samtaler mellem forældre og pædagoger ved barnets start og ved møder om barnets trivsel og udvikling sker en vigtig udveksling af erfaringer omkring barnet. Vi søger indsigt i og forståelse for barnets hjemlige forhold for at kunne hjælpe barnet og rådgive forældrene. Gennem samtale kan opnås større forståelse for barnets behov. Vi laver dagsorden til alle vores samtaler, så forældrene på forhånd har kendskab til

samtalens mål og vi starter altid med at afstemme dagsordenen med forældrene. En tillidsfuld udveksling mellem forældre og personale er en forudsætning for, at vi sammen kan skabe en tryk ramme omkring barnets liv i børnehaven og hjemme. Dette samarbejde er særligt vigtigt i perioder, hvor barnet af den ene eller anden grund er udsat og har brug for særlig omsorg.

Overgang til børnehaven

Når et barn starter i Alfely vil der typisk være en introsamtale med forældrene og lederen.

Her fortæller forældrene om deres barns første leveår. De bliver orienteret om pædagogikken og om samarbejdet mellem hjem og børnehave og gensidige forventninger til hinanden. Nye forældre modtager indkøringspjece, med et nøje tilrettelagt indkøringsforløb.

I barnets første tid arbejder de voksne med at skabe en relation til barnet, så det føler sig trygt og velkommen det nye sted. Målet er, at forældrene trygt kan overdrage ansvaret for deres barn til pædagogerne. Vi holder introforældremøde for alle nye forældre i børnehaven og efter ca.3 måneder holder vi indkøringsamtale.

Overgang fra børnehave til skole

Skiftet fra børnehave til skole er en stor overgang for barnet og familien.

Det sidste år før skolestart har vi særlig opmærksomhed på at følge barnets udvikling hen imod, at være klar til at forlade de trygge rammer i skovbørnehaven og begynde en ny fase af sit liv i skolen. Det gælder særligt i forhold til, om barnet er modnet følelsesmæssigt og socialt, så det kan stå alene uden voksenstøtte i en større gruppe børn, og at det har ro nok til at være stille i længere tid og samle sig om at modtage kollektive beskeder og undervisning.

Vores tilrettelæggelse af barnets læringsmiljø vil have fokus på, at det udvikler en tilstrækkelig modenhed til at kunne begynde i skole.

Vi holder forældresamtale med henblik på skolestart, så vi i fællesskab arbejder med fokuspunkter, så barnet bliver klar til skolestart.

Der er forskellig praksis med hensyn til at sikre en god overgang fra børnehave til skoleliv, eftersom børnene i Alfely kommer i skole forskellige steder/kommuner. Vi følger (så vidt muligt) de forskellige skolers indkøringsprocedure med besøg på skolerne og de kommer på besøg i Alfely. Vi skriver overleverings udtalelser om hvert barn. Ved behov har vi overleveringssamtaler, hvor skolen, forældre og personale fra børnehaven deltager, for at sikre at barnet bliver mødt, hvor det er samt følge op på/fortsætte igangsatte arbejder omkring barnet.

Inddragelse af lokalsamfundet

Som skovbørnehave bruger vi meget vores nærmiljø, naturen og lokalsamfundet. Børnene oplever med alle sanserne og bliver nært forbundet til deres nærmiljø, hvilket giver tryghed og nysgerrighed for at vide mere. Jo flere erfaringer børnene får, jo mere forholder de sig til omverdenen. Der bliver lagt en grundlæggende norm om at vide noget om tingene, undre sig og reflektere.

Vi kommer ofte på Naturcentret ved Herstedhøje, vi har besøgt vikingelandsbyen, den nye vikingebro og set Kroppendals museets vikingeutstilling.

Det er vigtigt at kende sine rødder og identitet, det har betydning for individets selvforståelse.

Vi er historieskabte, såvel som historieskabende – vi er påvirket af historien, men er også med til at skabe ny historie. Hvis kulturarven går tabt, mangler der et fundament at bygge videre på.

Fortidsforståelsen har betydning for, at vi bliver bevidste om, at vi selv er kulturskabende.

Inddragelse af lokalsamfundet som læringsmiljø er et fokuspunkt i vores virksomhedsplan 2020/2021.

Vores mål er: At vi vil sætte fokus på en større pædagogisk bevidsthed om nærmiljøet, lokalsamfundet og natur/kultur som læringsmiljø.

At personalet får større viden og kendskab til vores nærområde og lokalsamfund.

At styrke børnenes evner til at iagttage og undres/ sammenligne og vurdere.

Skovbørnehaven Alfely

En Oase for børn

s. 14

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Pædagogisk mål for temaet:

- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye områder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet køn, alder samt social og kulturel baggrund.**
- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette glæder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioriteringer. *Krav som dagtilbud skal opfylde, dagtilbudsloven.***

I Alfely ser vi barnets alsidige personlige udvikling, som det hele billede af barnets udvikling, det personlige indre og dets følelser, sproglige, sociale, motoriske og musiske kompetencer.

Det handler om, i samspil med sine omgivelser, at barnet udvikler sig til et selvstændigt menneske med selvværd, personlighed og empati, som kan hjælpe sig selv og andre i fællesskabet.

Vores mål er at skabe en atmosfære af tillid til barnet, som er grundlæggende for den alsidige udvikling for det enkelte barn og børnegruppen. Vi anerkender og respekterer at børnene har rettigheder, integritet og en separat identitet med eget syn på tilværelsen. Vi lytter til børnenes opfattelse af virkeligheden, så de oplever at deres oplevelse er ligeværdig i forhold til gruppen. Vi møder barnet med glæde og alvor og når indtil hvert barn dagligt.

Vores mål er: At børnene skal opleve, at de er betydningsfulde og værdifulde deltagere i det sociale og kulturelle fællesskab. Det er alt afgørende for deres trivsel og udvikling, at de føler/oplever sig værdifulde, bliver set, mødt og hørt, at der er brug for lige netop dem i fællesskabet og at de udvikler sig optimalt.

Normen, tilknytningen til voksne og andre børn, omsorgen, trygheden, kærligheden og det kulturelle miljø har betydning for at barnet er deltager og medskaber i dagligdagen i børnehaven.

Vores mål er: At børnene er fulde af livsglæde, gå på mod, lever i nuet og kaster sig over alverdens ting med glæde nysgerrighed og engagement.

At børnene hviler i sig selv, kan være med i fællesskabet og stå alene, kan mærke/ytre sine behov og sige fra, blive lyttet til og lytte til andre.

Vores mål er: At inddrage børnene i opgaver og aktiviteter, så de føler sig nyttige og betydningsfulde, det giver dem alsidige kompetencer og udvikler deres selvværd.

Børnene får mod på nye udfordringer med tillid til sine potentialer og eksperimenterer med nye færdigheder.

Social udvikling

Pædagogisk mål for temaet:

- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i de sociale fællesskaber og at alle børn udvikler empati og relationer.**
- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource og som bidrager til demokratisk dannelse. *Krav som dagtilbud skal opfylde, dagtilbudsloven.***

Vi ser barnets sociale kompetencer og udvikling, som dets forhold til omverdenen, at det er bevidst og engageret i sin omverden. Det handler om at indgå i samspil med andre, sætte sig i andres sted, trives sammen og udvikle sig i fællesskabet.

I børnehaven er barnets sociale udvikling hele tiden på spil, i deres lege og aktiviteter på kryds og tværs af alder og køn. Gennem leg og aktiviteter styrkes sociale relationer og der dannes fællesskaber, som gør at barnet kan udfolde sig, samt udvikle sine sociale kompetencer.

Det er et mål for os, at hvert barn får mulighed for at udvikle sit væsen i den sociale sammenhæng, som børnehaven er. Det er samtidig grundlæggende, at barnet i dette fællesskab lærer flest mulige af de sociale spilleregler at kende og at finde sig tilrette med dem, at barnet lærer at begå sig i verden og være sammen med andre på en positiv måde. Barnet skal lære at aflæse signaler fra andre, f.eks. at knække legekoden. Aflæse ansigtsudtryk han/hun blev bange, forskrækket, ked af det eller vred.

Vi sætter fokus på at børn skal kunne udvikle deres empati gennem leg og de tætte sociale relationer.

Når barnet starter i børnehaven, går vi voksne tæt på barnet og danner relationer til barnet, så det bliver trygt og kan danne relationer til de andre børn, først til en mindre gruppe og så til det store fællesskab. Vi vil lære børnene hvordan man omgås hinanden på en positiv måde, lære dem at håndtere konflikter, hvordan man siger fra, så man bliver aflæst og forstået af andre. Vi støtter, guider og hjælper hver dag, det er en lang læreproces, da børnene ofte er impulsstyrret og hos det helt lille barn kommer det ikke indefra, det skal afprøves, erfares og læres. At rumme hinanden og tage hensyn til andres behov kræver meget af børnene, de skal have udviklet deres sociale kompetencer i fællesskaberne.

Alle børn skal have en vigtig rolle og skal føle sig betydningsfulde i de sociale fællesskaber.

Vi synger godmorgen hver dag til alle og nævner de børn som mangler og synger: ” En tanke vi dem sender, kom tilbage inden længe!”.

Den sociale udvikling er tæt forbundet med de andre læreplans-temaer.

Vores mål er: At alle skal føle sig som en del af børnehavens fællesskaber, de skal blive set og hørt hver dag og indgå i relationer med de andre.

At barnet udvikler rummelighed og respekt for andres forskelligheder.

At barnet udvikler empati og omsorg, samt respekt for andres og egne grænser.

At barnet udvikler evne til at løse konflikter og samarbejde.

Kommunikation og sprog

Pædagogisk mål for temaet:

- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.**
- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber. *Krav som dagtilbud skal opfylde, dagtilbudsloven.***

Arbejdet med sproget er en nødvendig og naturlig del af hverdagen, fordi alsidig sproglig udvikling er en forudsætning for oplevelsen af selvværd, selvtillid og social interaktion, samt et fundament for at tilegne sig viden og lære at læse og skrive.

I Alfely arbejder vi aktivt og fokuseret i forhold til børnenes sprogudvikling i dagligdagen. Vi skaber rum og tid til dialog mellem børnene og de voksne.

Skovbørnehaven Alfely

En Oase for børn

s. 17

Vi arbejder med, at børnene får et solidt nuanceret sprogligt fundament, hvor de kan udtrykke hvem de er, deres følelser og behov samt forventninger til andre.

De skal beherske dialog, aflæse andres signaler, lytte, ikke afbryde, vente på tur og anerkende andres udtryksformer.

Vi er sproglige forbilleder, derfor er vi bevidste om eget sprogbrug. Vi er opmærksomme på ikke at forsimple sproget. Det er vigtigt for os, at børnene hører et nuanceret sprogbrug.

Vi giver os tid til at lytte til børnene og sætter ord på handlingsforløb, uddyber og forklarer ord, samt nævner tingene ved navn.

Vi fortæller eventyr hver dag, synger, laver rim og remser med fagter til.

Forældrene fortæller at børnene synger meget hjemme og kan mange sange udenad. Desuden fortæller de eventyr som de har lært i børnehaven eller digter selv nye, ofte animeret med deres eget legetøj.

Børnene kigger i bøger hver dag. Vi har to bogkasser som bliver sat frem på bestemte tidspunkter hver dag. Nogle af bøgerne kan de udenad, så læser de dem højt for hinanden eller siger dem i kor, mens de ser på billederne og peger med en finger på teksten.

Om foråret/sommeren åbner vi ”et bibliotek” ude i haven, bogkasserne kommer ud på tæpper og det bliver skabt en hyggelig læsestund.

Vi arbejder med dialogisk oplæsning, som et redskab for udvikling af sproget.

Vores mål er: At Alfely er et sted, hvor børnenes sprog rigtigt kan blomstre. Ved at, give dem en fælles sprogkultur, som de kan bruge i deres lege, fællesskaber, når vi spiller teater, kommunikerer, i dialoger og udtrykke sig og blive forstået.

Som redskab til at sikre den sproglige udvikling hos børnene, benytter vi TRAS modellen og Rambøll sprogvurderinger ”Hjernen og hjertet”, hvor vi sprogtester de treårige og de femårige inden skolestart.

Vi samarbejder med sprogpædagogerne og tale/høre-konsulenterne i Albertslund Kommune.

Vi samarbejder med børnenes forældre omkring sprogindsatsen, så barnets sprogmiljø optimeres.

Vores mål er: At arbejde videre med barnets sproglige udvikling med fokus på personalets faglige kompetencer, viden om barnets sproglige udvikling og give vejledning til forældre.

Krop, sanser og bevægelse

Pædagogisk mål for temaet:

- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.**
- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse. *Krav som dagtilbud skal opfylde, dagtilbudsloven.***

Børnenes motoriske udvikling styrkes, når vi færdes i skoven. De klatrer i træer, leger på stejle skråninger, går balancegang på træstammer, svinger sig i grene, løber, triller og meget, meget mere. De lærer at bevæge sig hurtigt og sikkert på ujævnt terræn samt styrker evnen til at orientere sig og finde vej.

Skoven rummer mange forskellige sanseoplevelser alt efter om den står klædt i forårs-, sommer-, efterårs-, eller vinterdragt.

Lykke er at gå i vandpytter eller at sjaske i dem, så sølet driver af tøjet.

Om vinteren er der intet så skønt, som lyden af knasende is, der bliver trådt i stykker eller bruge en god frossen vandpyt som skøjte- og glidebane.

Når man om efteråret går i kæmpe bunker af tørre blade, er det umuligt at lade være med at gå og sparke til dem, for at se dem hvirvle af sted og høre lyden af visne blade. For senere at opleve hvor blødt det kan være at gå på våde tunge blade.

Mærke varme og kulde, samle sten op, glatte eller ru, opleve alle de forskelligheder der findes.

Se op på en høj klar blå himmel eller på drivende skyer. Se og mærke hvor forskellig søen er fra gang til gang. Skue udover blikstille vand eller høre de rytmiske bølgeskvulp.

Naturen er rig på sanseoplevelser. Vi udnytter også naturens store spisekammer, beskrives yderligere under natur, udeliv og science.

Vi sætter stor fokus på at børnene er selvhjulpne det gælder ved tøjpåklædning i garderoben, toiletbesøg og håndvask, borddækning, ved deltagelse i praktiske gøremål, i lege og aktiviteter. Jo ældre børnene er, jo mere selvhjulpne er de.

Vores mål er: At vi opmuntrer børnene til ”at hjælpe” sig selv og hjælpe hinanden. Vi støtter op, guider, sætter tid af, indretter så tingene er i børnehøjde og viser vej. Grov-, og finmotorikken styrkes ved fingerlege, håndarbejde, tegne, klippe, male, bage, modellering, ved sanglege, hamre, banke, save, rive, grave og snitte med dolk.

Vores mål er: At vi hele tiden arbejder på at optimere vores inden-, og udendørs miljø, så der er plads til alsidige motoriske udfoldelser både de mere fysiske aktiviteter og de rolige. Der skal være plads til at løbe med store armbevægelser og kraftig stemmeføring og plads til ro og alene tid. Vi skal skabe synlige rammer, så de kender mulighederne i hus, haven og i skoven.

Vores mål er: At børnene oplever glæde ved og mod til at bevæge sig alsidigt og mangeartet, bevæge sig motorisk til det optimale og udfordre sig selv i eget tempo, når de f.eks. slår kolbøtter på rebene mellem træerne, hænger med hovedet nedad på en gren og leger flagermus, triller nedad af stejle bakker eller hopper ned fra høje steder.

Deres kropsopfattelse og fornemmelse bliver styrket samt deres psykiske, sjælelige og åndelige velbefindende.

” Se hvad jeg kan” lyder det ofte stolt fra børnene, når de mestrer nye færdigheder.

Natur, udeliv og science

Pædagogisk mål for temaet:

- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.**
- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.**
Krav som dagtilbud skal opfylde.

Når vi færdes ude dagligt og lever med naturen og oplever os selv som en del af den, bliver vi åbne og bevidste omkring den dialog som hele tiden foregår mellem os og naturen.

Vi påvirkes af årstidernes skiften, lysets, vejret, og rytmen i naturen:

Vinter-dvaletid

Forår-fremtid

Sommer-nutid

Efterår- fortid

Årets forløb er et billede på vores egen livscyklus. Vi går ud og møder os selv i naturen, i tæt kontakt med naturens elementer: Jord, ild, luft og vand.

Naturen er ideelle rammer for børns leg, fantasi og eventyrverden.

Skoven styrker børnenes evne til fordybelse og styrker udviklingen af fantasien, motorikken og tiltroen til sig selv.

Naturen har indflydelse på det basale i os, det vi skal leve og bygge videre på. Hvis vi lever med naturen og ikke mod den, får vi en større forståelse og bevidsthed omkring os selv og naturen.

Vi voksne er meget synlige i skoven. Vores nysgerrighed, interesse, viden og udnyttelse af naturen har stor indflydelse på børnene. De lærer at begå sig i naturen og får et stort kendskab til den. Mange af de ting vi foretager os i skoven giver forståelse for den ægte vare og sammenhængende arbejdsprocesser. Det kan være når vi plukker hyben og koger den til marmelade, som vi nyder på vores hjemmebagte

Skovbørnehaven Alfely

En Oase for børn

s. 21

brød. Ingen af børnene er i tvivl om, hvor den hybenmarmelade kommer fra. Alle børnene har oplevet arbejdsprocessen, selv om kun få har deltaget direkte i den. I det tidlige forår, hvor alting spirer frem, plukker vi ting som kan indgå i vores mad. Vi tapper birkesaft og koger det til sirup. Ved at sanke urter og vildeplanter til madlavningen sammen med børnene, får de en ekstra/dybere tilknytning til naturen.

Vi er nabo til Vest skoven og den vilde natur vokser helt ind i vores have. Vores have er indrettet med stor sandkasse, gravehul, tovbalancegang, et lille bjerg, nyttehave, bålplads, brændeskjul, gamle træstammer og stubbe, bladkomposthjørne, udendørs sovested til sovebørnene, et legehul, købmandsdisk, hygge- og spisesteder med borde og bænke. Da vi er en skovbørnehave, hvor vi er meget ude, skal haven være et rum, hvor alle lærerplanstemaerne kommer i spil. Haven er rammen for sociale fællesskaber og den skal give inspiration til leg, bevægelse, fantasi og kreativitet. Samt være rum for harmoni og ro. Haven er også et læringsmiljø for kendskab til naturen og miljøet.

Vores mål er: At børnene er med i alle arbejdsprocesserne i køkkenhaven: Grave, så og plante, vande og luge. Høste grønsager, bær og frugt og forarbejde råprodukter til syltetøj, safter, urtesalt, kryddersmør, pestoer, tørre krydderurter og sylte grønsager/rodfrugter.

Høst fra køkkenhaven indgår også i vores bålmad, blandt andet er det et stort hit, at lave suppe over bål med vores ny opgravede kartofler og jordskokker. I efteråret samles der frø ind, som tørres og gemmes til næste års brug.

Vores mål er: At børnene oplever processen **fra jord-til bord-til mund** og får indsigt i anderledes spændende varieret, sund og nærende mad, med nye smage og smagsindtryk. Børnene bliver gode til at smage med nysgerrighed og åbent sind.

Vores mål er: At børnene skal bruge naturens elementer, når de leger og eksperimenterer. F.eks. når de graver i sandkassen og gravehullet, laver sandkager og mudderfrikadeller, bygger slotte og veje, bygger dæmninger, broer og kanaler som fyldes med vand. Laver sten- og heksesuppe med mere.

Ild har lige så stor tiltrækningskraft på børn, som vand har. Der er stor aktivitet, når vi laver bål og bålmad, børnene deltager i alle arbejdsprocesserne. Der bliver draget mange erfaringer, hvilken retning kommer vinden fra og hvor skal man stå for at undgå røgen. Der bliver viftet flittigt med deres underlag for at få gang i bålet. Og der er altid rift om at få lov at slukke bålet.

Det hele får en ekstra betydning og dimension, når vi fortæller historier og synger sange om naturen, samt fejrer den til vores årstidsfester.

I vores madsang, som vi synger hver dag takker vi fra hjertet: Jorden og solen, for maden på vort bord.

Børnene har mulighed for at gå på opdagelse efter små dyr og dyrespor, de vender gamle træstubbe studerer dyrenes og naturens underfundige verden.

Vores mål er: At børnene får lov til at være forskere, det styrker evnen til at observere og se detaljer, stille spørgsmål og søge svar, det styrker evnen til at eksperimentere og vurdere resultater.

Vi skal gå mere i dybden med kravet om at børnene får en begyndende matematisk opmærksomhed.

Vores mål er: At vi i personalegruppen bliver mere bevidste om, hvornår der sker matematisk læring i løbet af dagen og indenfor alle lærerplanstemaerne.

Blandt andet ved sanglege, når vi står i rundkreds, går rundt om kredsen, er i centrum, eller går og står på række. Når vi bygger et bål op f.eks. et pyramidebål, pagodebål, jægerild eller stjernebål.

Hvornår der i legene/aktiviteterne/rutiner/praktiske gøremål sorteres og kategoriseres, undersøges, skilles ad og pilles ved, måles og vejes med mere.

Vores mål er: At reflektere over hvornår og hvordan talremser, talmængde og talforståelse indgår som læring i dagligdagen.

Skovbørnehaven Alfely

En Oase for børn

s. 23

Kultur, æstetik og fællesskab

Pædagogisk mål for temaet:

- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor oplevelser egne som andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.**
- **Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier. *Krav som dagtilbud skal opfylde.***

Vi bevarer, raffinerer og udvikler vores kultur og giver den kulturelle arv videre med respekt og åbenhed overfor andre kulturer.

Vi er bevidste om vores rolle som kulturformidler, ved at tilbyde planlagte kreative og kunstneriske aktiviteter. Vi spiller teater for hinanden. Vi spiller også bordspil og marionetteater.

Vi arbejder på at børnene får en kultiveret omgangsform. Vi lærer dem at tage imod hinanden på en imødekommende måde og tale pænt indbyrdes. Ved frokosten venter vi på hinanden og holder bordskik. Vi starter og slutter måltidet med sang. Børnene lærer at føre samtaler indbyrdes under frokosten. Vi slutter måltidet af med at børnene rydder op efter sig. På vores ture og ved forskellige aktiviteter lærer børnene at vente på tur, stå og gå på række eller holde i hånd i rundkreds.

Årstidsfester er en vigtig tradition og kultur i Alfely. Festerne er et helt centralt element i vores pædagogik og årshjul.

Vi har mange årstidsfester, som markerer årets gang med genkendelighed for børnene. Det skaber tryghed.

Vi oplever en aktiv samhørighed, når vi skaber hvert enkelt fest sammen med børnene.

Hver årstid har sin helt særlige æstetiske stemning og oplevelse. Der pyntes op med årstidens blomster og farver på dugene og servietter er årstidsrelevant.

Igennem årstidsfesterne lærer børnene om årstidernes skiften, om gamle traditioner og de særlige kendetegn ved hvert af dem.

Vores mål er: At børnene kan udtrykke sig på et væld af skabende måder, både kunstnerisk og musisk.

At de selv spiller teater, digter sange og historier og eksperimenterer med forskellige udtryksformer.

At de får indblik i forskelligartet kultur, samt en oplevelse af at de selv er kulturbærere.

At børnene vokser op i et æstetisk miljø.

Evaluering

Vi har en fast indarbejdet evalueringskultur. Evaluering af vores pædagogiske arbejde er faste punkter på dagsorden til personalemøder. Vi arbejder med refleksionsspørgsmål ud fra vores mål.

Nye tiltag og beslutninger integreres/finjusteres ind i vores daglige pædagogiske arbejde.

Vi evaluerer også løbende i dagligdagen.

Vi arbejder med metoden: systematisk analyse af læringsmiljøet, SAL.

SAL bygger på den systemiske forståelse og introducerer en systematisk tilgang til refleksion over handlemuligheder i egen pædagogisk praksis.

Vi vil implementere udviklingstjekskema og stuetjekskema for børnenes trivsel og udvikling. Se, bilag 1

Den ny styrkede læreplan er et pædagogisk arbejdsredskab og lederen er ansvarlig for at den løbende bliver evalueret i samarbejde med personalet og bestyrelsen.

Bilag 1

Stue-tjek	Stue:	Dato:	Udarbejdet af:
------------------	--------------	--------------	-----------------------

Vurdering af trivsel			
	Barnet trives godt		Enkelte bekymringer
			Barnet har behov for særlig indsats

Barnets navn:	Trivsel	Bemærkninger:
	